

WEER EEN KLEINE BURGEMEESTER *LARUS GLAUCOIDES* IN AMSTERDAM

Ton Eggenhuizen & Ruud Vlek

Half december 1989 werd in IJmuiden een Kleine Burgemeester in eerste winterkleed ontdekt. Speculerend op de verschijning van deze vogel in Amsterdam - er bestaat nl. enige uitwisseling tussen de meeuwenpopulaties van IJmuiden en Amsterdam (Eggenhuizen 1988) werd al enkele malen gezocht op het vuilstortterrein aan de Willem de Zwijgerlaan en de daarachter gelegen Centrale Groothandelsmarkt (in de volksmond: de Markthallen). Op zaterdag 23 december 1989 werd om 12.25 uur door T. Eggenhuizen inderdaad een eerste winterkleed Kleine Burgemeester ontdekt. De vogel zat vrij ver weg op een dak en werd gedurende \pm vijf minuten bekeken en beschreven.

De vogel werd eerst alleen recht van voren gezien. De warme, licht beige kleur van de borst deed de gedachte direct naar een Burgemeester uitgaan. Maar was de wens hier niet de vader van de gedachte? Na enkele seconden draaide de vogel zijn kop, zodat het ronde profiel (met het hoogste punt vlak voorbij het oog en geen hoekige achterkop) en de kleine snavel te zien waren. De grootte van de vogel was gelijk aan die van de nabijstaande Zilvermeeuwen, de pootkleur was helder rose/oranje. De hoeveelheid zwart/bruin op de snavel werd geschat $2/3$ van de snavel te beslaan; minder dan de vogel die tezelfdertijd in IJmuiden vertoefde. Een luide vreugdekreet werd nog even ingehouden, omdat de rugpartij en de vleugels nog niet waren gezien. Toen de vogel zich echter draaide (handpennen zeer licht, rugpartij iets donkerder met bruine vlekjes en bandjes) stond voor Eggenhuizen niets meer in de weg om de vogel te determineren als 1e winter Kleine Burgemeester.

Na enkele vogelaars ter plekke telefonisch te hebben gewaarschuwd, bleek de vogel echter gevlogen. Om 12.45 u. vloog een wijfje Sperwer over waardoor alle meeuwen de lucht in gingen. Op dat moment werd ook de Kleine Burrie weer gezien. De vogel vloog op \pm 50 meter over en werd zeer frekwent door Zilvermeeuwen aangevallen. Toen werd ook opgemerkt dat de staart vrijwel egaal beige was (met alleen kleine vlekjes en bandjes die op grotere afstand slechts als een beige waas overkwamen), de armpennen dezelfde kleur hadden als de staart en dat de handpennen, net als in zit in vergelijking met het overige verenkleed de lichtste indruk maakten. Deze dag werd de vogel verder niet meer gezien, ook niet door een twintigtal toegesnelde vogelaars.

Op woensdag 27 december klaarde het weer na de sombere kerstdagen in de middag weer wat op en besloot R. Vlek eens poolshoogte te gaan nemen bij de Markthallen. Na zijn waarneming van een Kleine Burgemeester op donderdag 21 december 1989 in de Haringhaven van IJmuiden moest het toch ook mogelijk zijn dichterbij huis zo'n mooie meeuw te zien te krijgen. Bij aankomst op de hoek van het kleine plantsoentje aan de Jan van Galenstraat, waar men een volledig uitzicht heeft over de vuilstorplaats en de daar rond hangende meeuwen, werd de vogel reeds onmiddellijk zonder verrekijker ontdekt op het dak van de grote Markthal aan de overkant van het Westelijk Marktkanaal. De heldere crème kleur en het slankere lichaam deden de vogel tussen de vuil bruingrijze 1e jaars Zilvermeeuwen er onmiddellijk uitspringen. De vogel stond en liep zo nu en dan wat over het lichthellende westelijke dak van de Markthal. De lange gebroken witte handpennen staken zover uit dat ze de schuine kant van het dak raakten; hetgeen de indruk maakte dat de vogel er zelfs ten dele op steunde. Met behulp van de meegenomen telescoop, die bij het afzoeken van meeuwen toch altijd zulke goede diensten bewijst, kon vastgesteld worden dat de pootkleur licht oranje-rose was. Met de grootste telescoopvergroting kon daarnaast vastgesteld worden dat het merendeel van de snavel reeds licht van kleur was en enkel $1/3$ zwart was naar de punt van de snavel toe. Door de pal ernaast staande Zilvermeeuwen kon een grootte-vergelijking worden gemaakt; de Kleine Burgemeester was feitelijk even groot als de daarnaast staande Zilvermeeuwen, maar maakte mede door de voorbij de staart stekende handpennen een slankere

indruk. Uit de proporties van de ook aanwezige Grote Mantelmeeuwen, het fijnzinnige slanke postuur, liefallige ronde kop en normale snavelgrootte bleek echter duidelijk dat we hier niet met een Grote maar een Kleine Burgemeester van doen hadden.

De vogel leek zich zeer op zijn gemak te voelen want die gehele middag, van ±13.45 uur tot 15.20 uur verplaatste deze zich maar heel even kortstondig vliegend naar een plek iets hoger op het dak. Van enige agressie van de zijde van andere meeuwen was nu geen sprake. Het laatste half uur van waarneming bracht de vogel zittend op de buik door op het dak van de Markthal. Na zo weinig actie besloot Vlek thuis andere waarnemers te gaan informeren. Vanwege de vroeg inzettende zonsondergang is de vogel echter die middag niet meer waargenomen.

Helaas lukte het ook enkele andere dagen daarna, mogelijk door het regelmatig afsteken van knalvuurwerk door jongeren ter plaatse waardoor de meeuwen regelmatig verstoord werden, niet de Kleine Burgemeester opnieuw waar te nemen. Een Grote Gele Kwikstaart, een vrouwtje Toppereend en een adulte Kleine Mantelmeeuw waren de enige opmerkelijke vogelsoorten ter plaatse. In de loop van januari is nog enige keren geprobeerd de vogel opnieuw te zien te krijgen, tot zover helaas tevergeefs.

Bij navraag is gebleken dat op 23 december 1989 om ongeveer dezelfde tijd de al op 21 december (her) ontdekte Kleine Burgemeester in de Haven van IJmuiden opnieuw was gezien (Mond. med. Steinhaus, Vink & Hoogendoorn). Het ging dus deze zaterdag zeker om twee verschillende vogels. Later hebben wij bij de vogel te IJmuiden nog eens goed naar de snavel gekeken. Bij deze vogel was de snavel zeker voor meer dan 2/3 donker. De snavel van de door Vlek te Amsterdam waargenomen vogel komt zeer overeen met de tekening daarvan in Macmillans Guide to Bird Identification (Harris, Tucker & Vinicombe 1989 p.125/26) van een tweede winter Kleine Burgemeester. Uit het foto-materiaal in Grant (Gulls, a guide to identification, 1982 p. 270) blijkt de snavel van eerste winter Kleine Burgemeester echter nogal variabel, van voornamelijk donker tot snavels met een vrij uitgebreide lichte basis. Tweede winter vogels zouden een veel lichtere en niet crème kleurige indruk moeten maken (vgl. Grant p.271 onderaan). Uit het daar gepresenteerde foto-materiaal blijkt dat eerste winter vogels een zeer verschillende verdeling donker/licht op de snavel kunnen vertonen. Harris en Vinicombe stellen echter: "Second winters closely resemble first winters. Eyes become pale, Iceland gull loses dark base to bill" (Harris et al. p. 125).

Mogelijk heeft het bewolkte weer op zaterdagmiddag, of juist het zonnige weer op woensdagmiddag de interpretatie van het snavelpatroon mede beïnvloed. De waarnemings- condities (licht, waarnemingsduur) waren op woensdagmiddag 27 december gunstiger.

Eggenhuizen ziet geen reden de door hem op 24 december waargenomen vogel als ouder dan een in zijn eerste winter te beschouwen. De verschillende snavelkleur van de vogels te IJmuiden en Amsterdam is wel een bijkomende aanwijzing dat het hier om verschillende individuen ging.

Deze waarneming van een Kleine Burgemeester was de zesde of zevende maal dat deze soort in of nabij Amsterdam werd vastgesteld. De andere vijf (zes?) gevallen waren de volgende :

23 en 24 januari 1942 een juv. (1e winter) ex. tussen andere meeuwen aan de Nieuwe Herengracht, Amsterdam (Fischer & Ladiges)(Ardea 32:240) *

13 januari 1963 1 ex. (kleed?) tijdens strenge vorst tussen andere meeuwen op Ringvaart bij het Nieuwe Meer (Med. VWGA 1 nr. 2 bijlage p. 6)(Frieswijk 1968:29) (niet ingediend?)

1 mei 1967 een juv. ex. Grote IJpolder, Sloterdijk (de Roever & Veling)(Med. 5:2, Limosa 42:57)*

1 december 1983 een 1e of 2e winter Oostzanerplas nabij Zaandam (Damm) (Dutch Birding 8:126)(mogelijk dezelfde vogel als:)

6 december 1983 tot 7 januari 1984 een ex. in 1e winterkl. op het IJ achter het Centraal Station & in de Stadsreinigingshaven aan de Papaverweg, Amsterdam-Noord (Eggenhuizen, van Gool, Heemskerk & Key!) (Gierzwaluw 22(1):10-11, Limosa 57:154-155)*

19 en 30 december 1987 een 1e jrs. ex. Markthallen, Amsterdam-West (Eggenhuizen e.a.)(Dutch Birding 10(1):39)*

De met een asterix gemarkeerde gevallen zijn aanvaard door de Commissie Dwaalgasten Nederlandse Avifauna.

HET VOORKOMEN VAN KLEINE BURGEMEESTERS LARUS GLAUCOIDES IN NEDERLAND.

Voor geheel Nederland zijn er nu zo'n 60 waarnemingen van Kleine Burgemeesters aanvaard door de CDNA. De verdeling van deze gevallen(+ enige niet (of nog niet) ingediende, beoordeelde of aanvaarde gevallen*) over de decennia is als volgt:

vorig eeuw (>1)	een vondst okt. anno? loco? (Notes Leyden Museum 30:188); "in den winter enkele malen aan onze kusten geschoten"(H.Schlegel, 1878:XLI).
1910-1920 (2)	januari 1911 Egmond aan Zee; maart 1918 vondst Oudeschild, Texel.
1920-1930 (2)	dec. 1928 Hoek v. Holland; april 1929 de Beer, Hoek van Holland.
1930-1940 (-)	geen?
1940-1950 (4-6)	dec. 1940 Borssele en Scheveningen; nov. 1941 Makkum*; jan. 1942 Katwijk en Amsterdam; febr. 1945 Suawoude, Fr.*
1950-1960 (1-4)	mei 1950 Ezumazijl, Fr.*; okt. 1952 Terschelling; april 1954 Oudeschild, Texel (Dijksen & Dijksen, 1977)* april 1955 IJsselmeer t.h.v. Eempolders (Jonkers 1987:233)*.
1960-1970 (9-11)	maart 1961 Rotterdam; dec. 1961-maart 1962 Katwijk/Zandvoort jan. 1963 Wijk aan Zee en Amsterdamse Bos*; dec. 1963 Scheveningen; dec. 1963-jan. 1964 Terschelling een ex.; jan. 1964 Terschelling een 2e ex. april 1964 bij Leeuwarden*; mei-juni 1965 Vlaardingen; mei 1967 Amsterdam-Sloterdijk; mei 1969 Zandvoort.
1970-1980 (14-16)	maart 1970 Den Haag/Wassenaar; maart 1972 IJmuiden; juni 1972 Ulrum Gr. okt. 1972 IJmuiden; jan. 1973 IJmuiden*; sept. 1973 Schoor;. jan. 1974 IJmuiden; mei 1974 Schiermonnikoog; okt. 1974 IJmuiden; dec. 1974 Scheveningen; nov. 1975 Camperduin; dec. 1975 IJmuiden 2 ex.; jan.-maart 1976 Scheveningen; febr. 1976 IJmuiden; november 1977 Lauwersoog*.
1980-1990 (26-35)	april 1980 Lauwersoog en Scheveningen*; jan.-maart 1981 IJmuiden; febr. 1981 IJmuiden; maart 1981 Lauwersoog*; april 1981 Camperduin; dec. 1981 Maasvlakte; febr. 1982 Lauwersoog*, mei 1982 Budel N.Br.; jan. 1983 Scheveningen; jan.-april 1983, febr. 1983 en mei 1983 IJmuiden; febr.-maart 1983 Terschelling, april 1983 Camperduin; dec. 1983 Zaandam; dec. 1983-jan. 1984 Amsterdam-Noord, Camperduin en Vlissingen; jan.-febr. 1984 Lauwersoog; febr. 1984 Wijk aan Zee; febr.-maart 1984 Enschede; april 1984 IJmuiden* maart 1985 vondst Texel (DB 1985:87, ZMA)*; maart 1985 Katwijk* nov. 1985 Scheveningen; maart 1987 Ameland; dec. 1987 Amsterdam-West; aug. 1988 Schiermonnikoog; okt. 1988 Texel; winter 1989 IJmuiden*, Grintgaten Limburg*, Maasvlakte* en Stellendam* (DB 11:103) dec. 1989 Amsterdam-West*; dec. 1989-jan. 1990 IJmuiden*.

* Tussen 1976-1980 werden tien waarnemingen niet aanvaard door het CDNA. Vanwege het strenge beoordelingsbeleid van deze commissie zijn een aantal ervaren waarnemers gestopt met het inzenden van hun waarnemingen naar de CDNA. Enige van deze in twijfel getrokken gevallen menen wij toch in deze lijst te mogen vermelden.

+) Sovon (1987:540) vermeldt voor de jaren 1978-83 ook nog gevallen te Harlingen en Lemmer Fr. (jaren?, aanvaard?).

Sovon accepteerde in deze jaren 7 door het CDNA afgewezen gevallen als betrouwbaar (SOVON-Atlas, 1987:558).

De laatste decennia geven een gestage toename te zien van het aantal waarnemingen van deze nearctische soort in Nederland. In het afgelopen decennium zijn die zelfs verdubbeld t.o.v. de jaren zeventig, hoewel daarbij aangetekend kan worden dat m.n. in de tweede helft van de zeventiger jaren een aanzienlijk aantal ingediende gevallen (ten dele mogelijk onterecht) zijn afgewezen. Het toenemend aantal waarnemingen kan deels toegeschreven worden aan grotere waarnemingsactiviteit (tellingen op zeetrekposten, grotere belangstelling voor zeevogels) en betere kennis van de veldkenmerken van de Kleine Burgemeester sinds de publicatie van goed fotomateriaal. Daarnaast kunnen langdurige en krachtige westenwinden er de oorzaak van zijn dat in Schotland overwinterende vogels zuidelijker in de Noordzee verzeild raken (SOVON 1987:540). Bijna kan de Kleine Burgemeester een jaarlijkse wintergast in zeer klein aantal genoemd worden (met maximaal 5-6 ex. in de winter van 1984, 4 in 1983, maar voor het overige vaak slechts 1-2 per winter en in sommige jaren zelfs geen).

Gezien de bovenstaande opsomming kan de Kleine Burgemeester al vroeg in het najaar in ons land opduiken, en nog tot ver in het voorjaar blijven hangen. De verdeling van de waarnemingen over de maanden van het jaar is als volgt:

augustus (1)	1988
september (1)	1973
oktober (5)	vorige eeuw, 1952, 1972, 1974, 1988.
november (3)	1975, 16-20 nov. 1977, 1985.
december (15)	1928, 1940(2), dec.1961-mrt. '62, 1963, dec. 1963-jan. '64, 1974, 1975 (2), 1981, 1983/84: dec.-jan (2) en dec-febr., 12-30 dec. 1987, 23-27 dec. 1989, dec. 1989-jan. 1990
januari (13)(+ 6 pl.)	1911, 1942 (2), 1963(2), 1964, 5-19 jan. 1974, jan.-mrt. 1976, jan.-mrt. 1981, 1983, jan.-april 1983, 9-29 jan. 1983, jan.-febr. 1984
februari (7)(+ 6 pl.)	1945, 1-22 febr. 1976, 1981, 1982*, 1983, 1984, febr.-mrt. 1984
maart (8)(+5 pl.)	1918, 1961, 1970, 7-14 mrt. 1972, 1981*, 1985(2), 1987.
april (5-9)(+ 1 pl.)	1929, 1954*, 1955*, 1964*, 1980 (2, w.v.1*), 1981, 1983, 8-20 apr. 1984
mei (7)	1950*, mei-juni 1965, 1967, 1969, 1974, 5-11 mei 1982, 1-14 mei 1983
juni (1)(+ 1 pl.)	1972

pl.= pleisteraar sinds voorafgaande maand(en).

December en januari zijn ongetwijfeld de topmaanden qua presentie van Kleine Burries in Nederland. Daarna loopt hun aanwezigheid geleidelijk af. De trefkans op een Kleine Burgemeester in de maanden april en mei blijkt twee keer groter te zijn dan in oktober-november. Blijkbaar zakken Kleine Burgemeesters merendeels pas later in het najaar af naar de zuidelijke Noordzee; in het voorjaar maken de niet-geslachtsrijpe vogels geen aanstalten snel naar de broedgebieden terug te keren en kunnen tot in mei/juni worden aangetroffen (gezien de drie gevallen van langer pleisterende vogels en vijf andere waarnemingen, waarvan drie eind mei/begin juni). Zo zijn er in 11 van de 12 maanden van het jaar Kleine Burgemeesters in Nederland waargenomen. Alleen in juli mijdt deze soort het Nederlandse klimaat.

De ruimtelijke verdeling van deze gevallen is ook interessant:

Waddengebied(13-21):	Texel 1918, 1954*, 1985 vondst* en 1988; Terschelling 1952, 1963/64 (2) en 1983; Ameland 1987; Schiermonnikoog 1974 en 1988; Lauwersoog 1977*, 1980, 1981*, 1982* en 1984; Ulrum Gr. 1972; Makkum 1941*, Suawoude 1945*, Ezumazijl 1950*, Camstraburen 1964*
Kust N.-Holland(23-26):	Schoorl 1973; Camperduin 1975, 1981, 1983, 1983/1984; Egmond a. Z. 1911; Wijk aan Zee 1963 en 1984; Ijmuiden maart en okt. 1972, jan. en okt. 1974, dec. 1975(2), febr. 1976, 1981(2), 1983(3), 1984*, 1989(2)*, 1989/1990*; Zandvoort 1961 en 1969.
Amsterdam e.o.(6-7):	1942, 1963*, 1967, 1983 (Zaandam), 1983/84, 1987 en 1989.
Kust Z.-Holland(14-18):	Katwijk 1942 en 1961/62 en 1985*; Den Haag/Wassenaar 1970; Scheveningen 1940, 1963, 1974, 1976, 1980*, 1983 en 1985; Hoek van Holland 1928 en 1929; Rotterdam 1961, Vlaardingen 1965, Maasvlakte 1981 en 1989*, Stellendam 1989*
Zeeland (2):	Borssele 1940; Ritthem, nabij Vlissingen 1983/1984.
Binnenland (2-4):	IJsselmeer U. 1955*, Enschede 1984, Budel 1982, Grintgaten Limburg 1989*

Het zwaartepunt van de verspreiding van in Nederland overwinterende Kleine Burgemeesters ligt dus in Noord-Holland, en dan m.n. in de regio Kennemerland/Amsterdam (27 gevallen, 35% van alle Nederlandse waarnemingen!). Het is dus niet uitgesloten dat bij regelmatig afzoeken van meeuwenconcentraties op vuilstortplaatsen in en om Amsterdam de Kleine Burgemeester voortaan vaker als wintergast in onze regio kan worden aangetroffen.

APPENDIX.

Waarnemingen van de Kleine Burgemeester *Larus Glaucoides* in Nederland.

Deze lijst bevat alle aanvaarde gevallen (58) van in ons land waargenomen Kleine Burgemeesters, plus 22 overige gepubliceerde meldingen van deze soort, die niet of nog niet ingediend, beoordeeld of aanvaard zijn in de CDNA*, maar ons inziens toch voor vermelding in aanmerking komen:

een vondst vóór 1900 van juv. ex., 10 okt. anno? (van Oort, *in*: Notes from the Leyden Museum 30:177)(in collectie Rijksmus.N.H. Leiden)(Avifauna van Nederland 1962:55);
echter nog niet op H. Schlegel's "Naamlijst der tot op heden in de Nederlanden in den wilden staat waargenomen vogels"(1853)(*in* : J.A. Herklots, 1853:100).
"enkele malen aan onze kust geschoten" (Schlegel, 1878 p. XLI)*;
echter niet in collectie van J.P. van Wickevoort Crommelin (vgl. Jentink 1894:80).

21 jan. 1911 vondst van juv. vrouwtje, Egmond aan Zee (Jaarber. Cl. N.V. 1:16, Avifauna van Nederland 1962:54)

23 maart 1918 vondst van 1e jrs. mannetje te Oudeschild, Texel (Jaarber. Cl.N.V. 8:23)(coll. ZMA nr. 29390).

8 december 1928 juv. ex. op strand bij Hoek van Holland (Ardea 18:36) (onbev. eenmanswrn.; Avif. v. Ned. 1962:55)

29 april 1929 juv. ex. op slik bij Zuidpier De Beer, Rozenburg (Avifauna van De Beer p. 232, Avif. van Ned. 1962:54)

8 dec. 1940 een adult ex. Borssele (Vleugel, Warren & Wilmink, Avifauna van Zuid-Beveland, in: Ardea 36(1948):24)(onbevestigde eenmanswaarneming; Avif. v. Ned. 1962:55)

27 dec. 1940 juv. ex. Scheveningen (Lev. Nat. 46:40)(onbevestigde eenmanswaarneming; Avifauna van Nederland 1962:55)

18 nov. 1941 vondst van adult mannetje Makkum (in coll. FNM)(Limosa 15:41; Van der Ploeg, Vogels in Friesland dl. 2, 1977:781)*

23 en 24 jan. 1942 een ex. in 1e winterkl. te Amsterdam (Ardea 32:240)

27 jan. 1942 een ex. tussen Katwijk en Noordwijk (Lebret, Ardea 33:213)(onbev. eenmans- waarneming; Avif. v. Ned. 1962:55)

14 febr. 1945 1 juv. ex. Suawoude (dagb. Lebret; Vogels in Friesland, dl. 2, 1977:781)*

29 mei 1950 1 ex. te Ezumazijl (Vanellus 3(1950):75; Limosa 24:112; Vogels in Friesland, dl. 2, 1977:781)*

oktober 1952 vondst nabij strandpaal 18, Terschelling (Braaksma, Ardea 42:193, en Avif. v. Ned. 1962:55)(in collectie?)

20 april 1954 w.s. een ex. Oudeschild, Texel (Binsbergen; in Dijkse & Dijkse, 1977)*

1 april 1955 een ex. IJsselmeer t.h.v. Eempolders (Wolff; in Jonkers et al. 1987:235)*

18-19 maart 1961 een adult ex. Rotterdam, Heyplaat (Limosa 36:29)

8 en 15 dec. 1961- 3,5, 7, 13, 23 jan., 1 en 13 maart 1962 juv. ex. Katwijk (Limosa 36:29 en Limosa 37:38)

17 dec. 1961 vermoedelijk zelfde ex. Zandvoort (Limosa 36:29)

13 jan. 1963 een ex. in 1e winterkl. Wijk aan Zee (Limosa 38:48)

13 jan. 1963 1 ex. Ringvaart nabij Nieuwe Meer, Amsterdamse Bos (Frieswijk 1968::29)*

9 dec. 1963 een 1e jrs. Scheveningen (Limosa 38:48)

22 dec. 1963 2e winter ex. Terschelling, Boschplaat (Vj. 12:304, Limosa 38:48)

1 jan. 1964 zelfde 2e winter als boven en een ex. in 4e winterkleed Terschelling(Vj. 12:308)

12 april 1964 1 juv. ex. bij Camstraburen onder Leeuwarden (Arch. W de Jong en Inl.dienst v.d.Bond v Friese Vogelbesch.wachten)(Van der Ploeg 1977:781)*

29 mei 1965 en 20 juni 1965 juv. ex. opspuiterrein Vlaardingen (Limosa 40:37)

1 mei 1967 1 juv. Grote Ijpolder, t. W. van Amsterdam (Limosa 42:57 en Med. K.N.N.V. A'dam 5:2)

15 mei 1969 een ex. Zandvoort (Jelle van Dijk, Limosa 45:76)

28 maart 1970 Waterleidingduinen Den Haag (Ros, Limosa 45:76)

7-14 maart 1972 IJmuiden (v. IJzendoorn, Limosa 47:42)

3 juni 1972 Ulrum, Groningen (Dubbelt, Limosa 47:42)

22 oktober 1972 IJmuiden (Limosa 47:42)

22 september 1973 Schoorl (Limosa 48:109)

5-19 januari 1974 IJmuiden (v.d.Berg, Limosa 50:48)

25 mei 1974 Schiermonnikoog (Exc. CNV, Limosa 50:48)

30 oktober 1974 een adult op strand bij Zuidpier IJmuiden (Vogeljaar 23:46)

7 december 1974 Scheveningen (Limosa 50:48)

22 november 1975 Camperduin (Limosa 50:48)

21 en 27 december 1975 2 ex. IJmuiden (Scharringa, Limosa 50:48)

10 jan.-24 maart 1976 onv. ex. Scheveningen (foto in Limosa 50:48, Limosa 51:141, Limosa 52:231)

1,4,7 en 22 febr. 1976 onv. ex. IJmuiden, N.H. (Limosa 52:231)

16 en 20 november 1977 een 1e jrs Lauwersoog (Boekema & van Eerden; in Boekema et al. 1983, p. 224)*

20 april 1980 onv. Lauwersoog (Limosa 54:131)

20 april 1980 een onv. ex. Scheveningen (ZWS jaarverslag 1980 p. 36-39)(niet aanvaard)*

17 jan 1981 tot 5 maart 1981 een ex. in 2e winterkl. IJmuiden (Limosa 55:132)

24 febr. 1981 onv. IJmuiden (Limosa 55:132)

14 maart 1981 mogelijk een derde k.j. ex. Lauwersoog (Boerma, Wight en Boekema; in Boekema et al. 1983, p. 224)*

19 april 1981 onv. Camperduin (Limosa 55:132)

12 dec. 1981 onv. Maasvlakte (Limosa 55:132)

13 februari 1982 een ex. in 2e winterkl. Lauwersoog (Eigenhuis & Tiemstra; DB 4:36, en Boekema et al. 1983, p. 224)(niet ingediend)*

5 tot 11 mei 1982 een ex. in 1e zomerkl. Budel N.Br. (Dutch Birding 6(1984) nr. 2 p. 48)

8 jan. tot 22 april 1983 een ex. in 2e winterkl. IJmuiden (Limosa 59:19)

13 febr. 1983 een ex. in 1e winterkl. IJmuiden (Limosa 59:19)

9 tot 29 januari 1983 een ex. in 2e winterkl. Scheveningen (Limosa 61:169)

26 febr. tot 29 maart 1983 onv. ex. Terschelling (Limosa 59:19)

30 april 1983 1 ex. Camperduin (Limosa 59:19)

1 tot 14 mei 1983 IJmuiden (Limosa 59:19)

1 december 1983 een ex. in 1e of 2e winterkl. Zaandam (Dutch Birding 8:126 en Limosa 59:122)

6 december 1983 tot 7 januari 1984 een ex. in 1e winterkl. Amsterdam-N. (Limosa 57:154-155, Limosa 60:199, Gierzwaluw 22:10-11)

28 december 1983 en 31 jan. tot 8 febr. 1984 Ritthem (Limosa 59:19 en Limosa 61:169)

31 december 1983 tot 16 januari 1984 een ex. in 1e winterkl. Camperduin (Limosa 60:199)

3 jan. tot 4 febr. 1984 onv. ex. Lauwersoog (Limosa 59:122)

13 tot 16 jan. 1984 onv. ex. Camperduin (Limosa 59:122)(zelfde als Limosa 60:199?)

4 febr. 1984 vondst van 1e jrs. ex. Wijk aan Zee (Limosa 59:122)(in coll. ZMA nr. 36039)

12 febr. tot 9 maart 1984 een ex. in eerste winterkl. Enschedé (DB 6:76; Limosa 60:199)

8 tot 20 april 1984 een ex. IJmuiden (DB 6:114, Lippens & Wille 1986:369)(niet ingediend)*

27 maart 1985 vondst van 1e jrs. vr. Dijkmanshuizen, Texel (DB 7:75; in collectie ZMA nr. 36038)(niet ingediend)*

31 maart 1985 "een adult werd gemeld te Katwijk" (DB 7:75)(niet ingediend)*

30 november 1985 een ex. in 1e winterkl. Scheveningen (Limosa 60:25)

28 maart 1987 een ex. in 2e winterkl. Ameland (Limosa 61:169)

12 tot 30 december 1987 een ex. in 1e winterkl. Amsterdam-West (Limosa 61:169)

11 augustus 1988 een ex. in 1e zomerkl. Schiermonnikoog (DB 11:156)

23 oktober 1988 een ex. in 1e winterkl. overvl. Slufter, Texel (DB 11:156)

winter 1989: "meer of minder betrouwbare meldingen" t.a.v. Kleine Burgemeesters in IJmuiden, op de Maasvlakte, te Stellendam en aan de Grintgaten van Limburg (Maaseik en Linne, t.z. van Roermond) (DB 11 103)*

23 en 27 december 1989 een ex. in 1e winterkl. Amsterdam-West (Eggenhuizen & Vlek)*

december 1989-februari 1990 en langer? een ex. in 1e winterkl. te IJmuiden (vele wrns.)*

Geraadpleegde Literatuur.

- van den Berg, A.B. & E.J. Maassen (1983), Kleine en Grote Burgemeesters te IJmuiden in de winter van 1982/1983. *Dutch Birding* 5(4):92-98.
- van den Berg, A.B., R.A. de By & CDNA (1989), Rare birds in the Netherlands. *In*: *Dutch Birding* 11(4).
- Blankert, J.J., R.A. de By & CDNA (1988), Rare birds in the Netherlands in 1987. *In*: *Dutch Birding* 10:167-177.
- Boekema, E.J., P. Glas & J.B. Hulscher (1983), Vogels van de provincie Groningen. Groningen.
- De By, R.A. en J.E. Winkelman, Zeldzame en schaarse vogels in Nederland in 1986; idem in 1987. *Limosa* 60 (4) en 61(3/4).
- Commissie voor de Nederlandse Avifauna (1962), Avifauna van Nederland. Leiden.
- Dijksen, A.J. en L.J. Dijksen (1977), Texel Vogeleiland. Zutphen.
- Eggenhuizen, T. (1984), Kleine Burgemeester in Amsterdam-Noord. *In*: *De Gierzwaluw* 22:10-11.
- Eggenhuizen, T. (1988), De Zilvermeeuw in Noord-Holland I - De "Amsterdam-School-connection". *In*: *De Graspieper* 8:150-157.
- Frieswijk, J.J. (1968), De vogelwereld van het Amsterdamse Bos. *Wet. Med. K.N.N.V. nr. 74*.
- Grant, P. (1982), Gulls - a guide to identification. Calton, 1982.
- Harris, A., L. Tucker & K. Vinicombe (1989), *The Macmillan Field Guide to Bird Identification*. London and Basingstoke.
- Jentink, F.A. (1894), Catalogue systematique de la collection de feu Mr. J.P. van Wickevoort Crommelin *in*: *Museum d'histoire naturelle des Pays-Bas, Tome XIV*, Leiden.
- Jonkers, D. A. et al. (1987) *Vogels tussen Vecht en Eem*. Hilversum.
- Ten Kate, C.G.B. (1962-1967), Ornithologie van Nederland (1960-1965). *In*: *Limosa* 35(1-2); *Limosa* 36(1-2); *Limosa* 37(1-2); *Limosa* 38(1-2); *Limosa* 39(1-3), *Limosa* 40(1-3).
- Lippens, L. en H. Wille (1986), Uitzonderlijke vogels in België en West-Europa. Deel I.
- Moerbeek, D.J., J.E. Winkelman en P. de Heer (1986) Zeldzame en schaarse vogels in Nederland in 1985. *Limosa* 60(1).
- van Oort, E.D. (1908), Contribution to our knowledge of the avifauna of the Netherlands, being a list of all the species of birds hitherto observed, with special references to specimens in the Leyden Museum. *In*: *Notes from the Leyden Museum* 30(1908/1909) p. 129-214.
- van der Ploeg, D.T.E. et al. (1977), Vogels in Friesland, deel II. Leeuwarden.
- Scharringa C.J.G en O.R. Osieck (1978-1982), Zeldzame en schaarse vogels in Nederland (1976-1981). *In*: *Limosa* 51(3-4), *Limosa* 52(3-4), *Limosa* 53(1), *Limosa* 54(1), *Limosa* 54(4), *Limosa* 55(4).
- Scharringa, C.J.G. en J.E. Winkelman (1984) Zeldzame en schaarse vogels in Nederland in 1982, 1983 en 1984. *Limosa* 57(1) en *Limosa* 59(1) en (3).
- Schlegel, H. (1853), Naamlijst der tot heden in de Nederlanden in den wilden staat waargenomen vogels. *In* J.A. Herklots, *Bouwstoffen voor eene fauna van Nederland, deel I* (1853). Leiden.
- Schlegel, H. (1878), *De vogels van Nederland*. 2e herziene druk. Amsterdam.
- SOVON (1987), *Atlas van de Nederlandse Vogels*. Arnhem.
- Tekke M.J. (1969-1977), Ornithologie van Nederland (1966-1975). *In*: *Limosa* 42(1-2), *Limosa* 43(1-2); *Limosa* 45(1-2); *Limosa* 47(1-2); *Limosa* 48(1-2); *Limosa* 50(1-2).
- Zeetrek Waarnemers Scheveningen (1981), Zeetrek langs Scheveningen. Jaarverslag 1980. ZWS Publ. nr. 4, april 1981.

WAARNEMINGEN IN DE REGIO AMSTERDAM SEPTEMBER T/M NOVEMBER 1989

gebruikte afkortingen:

VB Jan van Blanken
 PD Piet de Droog
 PM Paul Marcus
 PT Paul Tak
 FV Frank Visbeen
 MV Martijn de Vries
 VOD Vogeloverleg Diemen
 WAP Waarnemers Amstelveense Parken
 WS Wil Schep
 WW Willem van der Waal

Samengesteld door Willem van der Waal
 Binnenkadijk 274
 1018 ZJ Amsterdam
 020-272129

De volgende periode betreft de maanden december 1989 t/m februari 1990.
 Graag uw waarnemingen ZO SPOEDIG MOGELIJK na 1 maart 1990 naar bovenstaand adres.

Roodhalsfuut

10/10 1 ex Bullewijkerplas (VB)

Kuifduiker

28/10 1 ex IJmeer Vijfhoek (VOD)

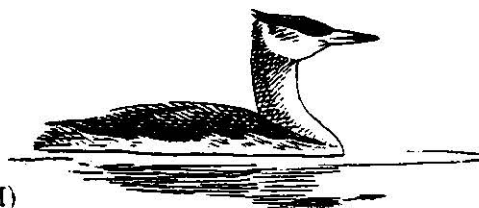
Geoorde Fuut

17/10 1 ex Markerdijk (FV)

18/10 3 ex Haven Ballast (VOD)

Koereiger

24/9 1 ex omg Oosterpoel Uitdam (PM)

Roerdomp

2/9 1 ex ZO Oeverlanden Nieuwemeer (MV)

27/9 t/m 9/10 1 ex Lange Bretten/Groote Braak (Frieswijk PM)

Purperreiger

t/m 21/9 1 le kj ex Poelruiterplas en omg (zie ook vorige periode) (VB PD PM PT)

Lepelaar

laatste waarneming: 18/9 1 ex Bullewijkerplas (VB)

Kleine Zwaan

17/10 23 ex, waarvan 1 juv Marken (FV)

27/10 4 ex; 28/10 31 ad, 2 le kj ex doortrekkend Vijfhoek (VOD)

28/10 t/m 20/11 2 ad Poelruiterplas (PD PM PT)

11/11 4 ad, 6 le kj ex W; 25/11 3 ad, 1 le kj ex NO Vijfhoek (VOD)

17/11 1 ex tezamen met Wilde Zwanen omg gemaal Halfweg (PD)

Wilde Zwaan

28/10 3 ad Z Vijfhoek (VOD)

11/11 4 ad, 2 le kj ex W Vijfhoek (VOD)

17/11 t/m 29/11 2 ad; 25/11 2 ad, 1 le kj ex gemaal Halfweg (VB PD PM)

Rietgans

25/11 1 ex W Vijfhoek (VOD)

Kleine Rietgans

28/10 28 ex O Vijfhoek (VOD)
16/11 1 ex Z; 25/11 1 ex W Vijfhoek (VOD)

Kolgans

2/11; 12/11; 28/11 1 ex weilanden Meerzicht (VB FV)

Grauwe Gans

1 t/m 29/11 1 ex Poelruiterplas (VB PD PM)
3/9 enkele grote groepen invallend Bullewijkerplas (WS)
en verder diverse trekgroepen

Brandgans

6/10 1 ex Holendrechtter en Bullewijkerpolder (WS)
27/10 4 ex doortrekkend; 28/10 13 ex ZW + 48 ex W Vijfhoek (VOD)
15/11 205 ex Gein III (VOD)

Rotgans

1/10 23 ex W + 135 a 140 ex ZW Diempolder (VOD)
10/10 8 ex ZW Diempolder W
in oktober minstens 100 ex doortrekkend Vijfhoek (VOD)
25/11 8 ex NO Vijfhoek (VOD)

Nijlgans

1/9 10 ex W Vijfhoek (VOD)
1/9 1 ex NO Daveren; 18 ex W + 1 ex tp Houtrakkerhoek (PM)
18/9; 4/11; 11/11 4 ex Osdorperbinnenpolder (VB)
12/10 11 ex; 1/11 2 ex gemaal Halfweg (VB)
13/10 2 ex invallend Groote IJpolder (PM)
20/11 8 ex W + 4 ex ZO; 25/11 1 ex ZW Vijfhoek (VOD)
28/10 t/m 19/11 1 - 7 ex Poelruiterplas (PD)
19 t/m 29/11 2-3 ex de Lieveelden Spaarnwoude (PD)

Pijlstaart

11 t/m 25/9 1 ♀ Poelruiterplas (VB PM)

Krooneend

24/9 1 ♂ 1 ♀ Gouwzee Markerzijk (PM)

Toppereend

eerste waarneming: 18/10 1 ♀ IJmeer Vijfhoek (VOD)

Zwarte Zeeëend

18/10 1 ♂ Haven Ballast (VOD)
28/10 17 ex IJmeer Vijfhoek (VOD)

Grote Zeeëend

28/10 33 ex (voornamelijk ♂♂) ZW, 1 ♂ tp + 15 ♂ W Vijfhoek (VOD)

Nonnetje

eerste waarneming: 11/11 2 ex Markerdijk (FV)

Middelste Zaagbek

14/10 3 ♀ W; 28/10 1 ♂ 8 ♀ W Vijfhoek (VOD)
11/11 3 ♀ ZO; 16/11 1 ♀ IJmeer Vijfhoek (VOD)

Grote Zaagbek

eerste waarneming: 14/10 1 ♀ W Vijfhoek (VOD)

Rode Wouw

18/11 1 ex ZO (14.54 uur) Gein III (VOD)

Bruine Kiekendief

8/10 1 le kj ex gemaal Halfweg (PD)
20/11 1 ♀ 't Twiske (PM)
21/11 2 x 1 ♀ Lange Bretten + omg gemaal Halfweg (PM)

